

“ENGELSİZ” HAVAALANI PROJESİ

Yolcu memnuniyeti ve kolaylıkları kapsamında hasta, yaşlı veya engelli yolculara yönelik düzenlemeler ve sunulan hizmetler ile ilgili olarak; havaalanı işletmecileri, terminal işletmecileri, havayolu taşıyıcıları ve yer hizmetlerinin, kendi birimleriyle ilgili problemleri tespit edilerek gidermeleri ve birbirleri ile koordineli çalışmaları büyük önem arz etmektedir.

Genel Müdürlüğümüz tarafından, havaalanlarında engelli yolculara direkt olarak hizmet veren kuruluşların (Havaalanı işletmecisi, terminal işletmecisi, havayolu şirketi ve yer hizmetleri kuruluşu) bu konuda gerekli tüm tedbirleri almaları, bu yolcuların mağdur edilmemesi ve verilen hizmetlere ilişkin olarak yolculara gerekli tüm kolaylığın sağlanarak, bu yolcuların diğer yolcularla eşit şartlarda seyahat edebilmesine yönelik imkanların, herhangi bir ek ücret talebinde bulunulmaksızın yerine getirilmesi amacıyla “Engelsiz Havaalanı” adı altında bir proje başlatılması planlanmaktadır.

Bu itibarla; havaalanlarımızda engelli yolcuların ihtiyaçlarına eksiksiz olarak cevap verilebilmesini teminen, havaalanı kuruluşları tarafından aşağıda belirlenen esaslar çerçevesinde düzenlemelerin yapılabileceği değerlendirilmektedir. Bir havaalanında aşağıda belirlenen esasların bu kuruluşlar tarafından yerine getirilmesi durumunda, söz konusu havaalanı Genel Müdürlüğümüzce “Engelsiz Havaalanı” olarak adlandırılacak, bu çerçevede gereklilikleri yerine getiren kurum ve kuruluşlara Genel Müdürlüğümüz Hizmet Tarifesinde indirimler ile teşvikler sağlanacak ve bu çerçevede destek sağlanmış olacaktır. Buna göre;

Havaalanında bulunan ve engelli yolculara direkt olarak hizmet veren kuruluşlar (Havaalanı işletmecisi, terminal işletmecisi, havayolu şirketi ve yer hizmetleri kuruluşu) tarafından sağlanması gerekenler:

Havayolunu tercih eden bu kapsamdaki yolcular için, havaalanlarında/terminallerde yapılması öngörülen çalışmalar ile yer hizmetleri veren kuruluşlar tarafından yapılması gerekli hususlar aşağıda açıklanmaktadır:

- 1) Havaalanına gelen ve kısa sürede terminale ulaşmayı hedefleyen engelli yolcuların otopark sahasından rahatlıkla terminale geçmelerini teminen, giriş-çıkış ve asansörlere en yakın yerlerde, otopark kapasitesine göre 2’den az olmamak kaydıyla, yeterli sayıda engelli yolcular için otopark alanı tahsis edilmeli ve bu alanlar özürlü işareti ile belirlenmelidir.
- 2) Özürlüler için tahsis edilen bu yerlere, diğer yolcuların park etmemeleri için gerekli tedbirler alınmalı ve aksine gelişen durumlarda cezai işlemler yapılacağına dair bilgilendirme yazısı konulmalıdır.
- 3) Engelli yolcular için ayrılan park yeri genişliğinin, 2.4 metrelik normal genişlik yerine, bu yolcuların rahatlıkla aracına binebilmeleri ve inebilmeleri için, en az 3.6 metre olmalıdır. Birden fazla bölmenin birleşik olduğu yerlerde, 2 bölme için fazladan 1.5 metre kadar alan bırakılmalıdır.
- 4) Görme özürlü veya kısmi görüğe sahip yolcular için, terminale geçiş koridorlarına hissedilebilir yüzeyler konulmalıdır. Bu yüzeyler, görme özürlülerin ayakkabı tabanı tarafından rahatlıkla hissedebilecekleri çıkıntıda veya yükseklikte olmalı, ancak yüzeyin diğer yayalara, yürüyebilen özürlülere ve tekerlekli sandalye kullanıcılarına sorun çıkartacak kadar iri kabartmalı olmamalıdır.
- 5) Görme engellilerin çoğunun, kısmi görüğe sahip olduğu dikkate alınarak, kabartma yüzeyinin çevresiyle zıt renklerde ve fark edilir tonlarda olması sağlanmalıdır.

- 6) Kapıların, açık pozisyonundaki genişliğinin, iki koltuk değneği taşıyanlar, bir yardımcıyla ilerleyebilenler veya akülü aracıyla ilerleyenler için rahatlıkla geçiş imkanına sahip olmalıdır.
- 7) Terminal içerisinde muhtelif noktalarda yer alan harici telefonların, en az bir tanesinin yüksekliği, bu yolcular tarafından rahatlıkla kullanabilmeleri için, 1 m.'den aşağıya alınmalıdır.
- 8) Engelli yolcuların, terminal içerisindeki diğer katlara ulaşımı için özürlü veya genel asansörler ile ulaşım imkanı sağlanmalı ve giriş - çıkışlarda erişim kolaylığı için asgari 1500-1700 mm'lik bir manevra alanı bırakılmalı, ayrıca asansör hareketini ve kat bilgilerini veren ses sistemi olmalıdır.
- 9) Yeme, içme ve dinlenme amaçlı yerlere rahatlıkla ulaşabilmeleri için, havaalanında/terminalde kot farklılığı giderilmelidir.
- 10) Terminal içerisinde engelli yolcular için, yazılı ve sözlü bilgilendirme tam ve eksiksiz olarak yapılmalıdır. Kabartma için uygun yerler belirlenmelidir. (Örneğin asansörlerde)
- 11) Terminal içerisinde ve kapalı otopark alanlarında, engelli yolcular için WC imkanı (gerekli tüm donanımı ile birlikte) sağlanmalı ve bu konuda yönlendirme levhaları ile bilgilendirme yapılmalıdır.
- 12) Yürüyen merdivenlerin, yürüyebilen özürülüler için emniyetli hale getirilmesi amacıyla, merdivenin başında ve sonunda kırmızı ve yeşil ışıklar kullanılmalı, hareket yönü ve hareket başlangıç yönü belirtilmeli, ayrıca her basamağın köşe kenarı zıt renklerle tonlarla belirginleştirilmelidir.
- 13) Yürüyen bantlarda, eğimin %12'den, hızın ise saniyede yarım metreden fazla olmaması sağlanmalıdır.
- 14) İmkanlar dahilinde, terminal içerisinde ve özellikle yeni projelerde, görmeyen veya çok kısıtlı bir görüş kabiliyetine sahip insanlar için, ses ötesi (InfraVoice) sistemi kurulmalıdır.
- 15) Engelli tuvaletlerinde, kolaylıkla ulaşılabilen ve kullanılabilen bir yardım çağrı ve acil durum butonu bulunmalıdır.
- 16) Yön ve durum bilgisinin; belirgin, kolay görülebilir ve zihinsel özürülüler tarafından kolaylıkla anlaşılabilir nitelikte olması ve aydınlatmanın yeterli düzeyde olması gereklidir.
- 17) Tabelalardaki yazılar, yaşlılar ve görme yeteneği oldukça azalmış kişilerin durumu dikkate alınarak, uygun puntolarda (zihinsel özürülüler de dikkate alınarak anlaşılabilir sembol/piktogramların kullanılması) olmalıdır.
- 18) Engelli yolculara, güvenlik taramalarında gerekli hassasiyet gösterilmelidir.
- 19) Mevcut şartlar dahilinde, check-in noktalarında tekerlekli sandalye kullanıcıları için ve kısa boylu insanlar için 75-85 cm. yüksekliğine sahip, ayrı bir bölüm bulundurulmalıdır. Tekerlekli sandalye kullanıcılarının bankoya tam yaklaşabilmeleri için dış cephenin altında yeterli diz boşluğunun bırakılmalıdır.
- 20) Ayakta durmakta güçlük çeken yolcuların destek alabileceği tırabzanlar veya destek çubukları bulunmalıdır.
- 21) Terminallerde, dinlenme noktaları ve bekleme koltuk sayıları artırılmalıdır.
- 22) Engelli yolculara hizmet verecek tüm personele eğitim verilmelidir.
- 23) Uçak içi dar koridorlarda kullanılmak üzere, hareket kolaylığı sağlanması için havaalanında özel olarak tasarlanmış tekerlekli sandalyeler bulundurulmalıdır.
- 24) İmkanlar dahilinde, ulaşım hizmeti veren otobüsler ile havaalanında taksi hizmeti veren araçlardan bir kısmında, tekerlekli sandalye kullanıcıları için yardımsız iniş-biniş imkanı sağlayan platformun olması sağlanmalıdır.

25) İlgili mevzuat kapsamında alınması gerekli diğerk tedbirler yerine getirilmelidir.

26) İleride bu konuda doğabilecek ihtiyaçlar ve gelişmeler ile Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde Genel Müdürlükçe istenebilecek diğerk düzenlemeler yapılmalıdır.

Bu kapsamda, Özürlüler Kanunu ve İlgili Mevzuat doğrultusunda bu konudaki çalışmaların yerinde tespiti amacıyla, Genel Müdürlüğümüzün koordinesinde Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı yetkililerinin ve ilgili dernek (Görme, işitme, zihinsel vb.) temsilcilerinin katılımıyla bir Değerlendirme Komisyonu oluşturulacaktır.

Bu şartları yerine getiren ve engelli yolculara direkt olarak hizmet veren kuruluşların (Havaalanı işletmecisi, terminal işletmecisi, havayolu şirketi ve yer hizmetleri kuruluşu) Genel Müdürlüğümüze ödeyecekleri yetki belgesi, ruhsat, sertifika gibi izin belgelerinin temdit ücretlerinde %10 indirim yapılması; bir havaalanındaki tüm kuruluşların yukarıdaki şartları yerine getirmeleri halinde o havaalanına - “Engelsiz” Havaalanı - unvanı verilmesi; engelsiz havaalanında hizmet veren kuruluşlara SHGM tarafından verilen yetki belgesi, ruhsat, sertifika gibi izin belgelerinin temdit ücretlerinde % 25 indirim yapılması hususunu Olurlarınıza arz ederim.